

TÍNH TRIẾT LÝ TRONG THƠ QUÁCH TẤNNguyễn Thị Kim Hồng¹

Ngày nhận bài: 10/02/2023; Ngày phản biện thông qua: 11/9/2023; Ngày duyệt đăng: 30/9/2023

TÓM TẮT

Thơ ca là một hình thái ý thức thuộc kiến trúc thượng tầng nhưng khác với các hình thái khác cũng cùng kiến trúc thượng tầng như pháp luật, chính trị,... bởi nó có đặc trưng riêng, có sức mạnh nội cảm hóa riêng do hình thức tổ chức ngôn ngữ và trạng thái cảm xúc đặc biệt của chủ thể sáng tạo mang lại. Hành trình tìm đến cái đẹp, mỗi nhà thơ đều có cách tiếp nhận riêng bằng liên tưởng, phát hiện và đề xuất theo cách của mình. Nhà thơ lớn thường là nhà tư tưởng, nhà triết học, trực tiếp hoặc gián tiếp trình bày những triết lý về thế giới, về đời sống con người. Quách Tấn là nhà thơ nổi tiếng trong nền thơ ca Việt Nam hiện đại. Thơ Quách Tấn mang vẻ đẹp triết lý độc đáo, nổi bật. Nhà thơ có ý tưởng khám phá, thể hiện quan niệm về vũ trụ, vạn vật và thế giới nhân sinh. Bài viết này tìm hiểu chung về tính triết lý trong thơ ca và khái quát tinh hình nghiên cứu về tính triết lý trong thơ Quách Tấn.

Từ khóa: Quách Tấn, triết lý, thơ hiện đại.

1. MỞ ĐẦU

Triết lý là những quan niệm chung của con người về những vấn đề nhân sinh và xã hội. Như vậy, chúng ta có thể hiểu một cách thông thường, triết lý chính là kết quả của một quá trình nhận thức của con người nhằm đúc kết những chân lý về các vấn đề nhân sinh và xã hội. Đó là kết quả của quá trình nhận thức, đi sâu khám phá, chỉ ra được bản chất có tính quy luật của sự vật để khái quát thành những luận đề có giá trị phổ quát trong cuộc sống. Hay nói cách khác, triết lý là những điều mà chúng ta đúc kết được từ trong cuộc sống, đó có thể là những bài học, những suy tưởng, những quan niệm... sau đó trải qua thử thách của thời gian và nó đã trở thành những chân lý mang tính phổ quát trong đời sống. Bài viết này tìm hiểu chung về tính triết lý trong thơ ca và tính triết lý thể hiện trong thơ Quách Tấn.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU**2.1. Nội dung nghiên cứu**

Bài báo nghiên cứu về tính triết lý thể hiện trong thơ Quách Tấn.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Chúng tôi sử dụng một số phương pháp nghiên cứu như sau:

- Phương pháp thống kê, phân loại: Chúng tôi thực hiện phân loại tác phẩm thơ Quách Tấn về nội dung phản ánh và nghệ thuật biểu hiện tính triết lý trong thơ. Việc sử dụng phương pháp thống kê, phân loại nhằm mục đích phân loại tư liệu, tác phẩm, từ đó đánh giá tổng quát về thơ Quách Tấn một cách khoa học, toàn diện.

- Phương pháp hệ thống: Phương pháp hệ thống

giúp cho việc tìm hiểu, nghiên cứu các tác phẩm của Quách Tấn hiện lên trong tính chỉnh thể. Việc sử dụng phương pháp hệ thống còn giúp chúng tôi đánh giá vị trí của thơ Quách Tấn trong thơ Việt Nam hiện đại một cách toàn diện, khách quan.

- Phương pháp so sánh đối chiếu: Phương pháp này được sử dụng trong nghiên cứu nhằm làm rõ những nét đặc trưng khác biệt của thơ Quách Tấn trong thơ Việt Nam hiện đại.

- Phương pháp phân tích, tổng hợp: Phân tích tổng hợp sự xuất hiện các dấu ấn tư tưởng triết học, văn hoá trong tác phẩm của Quách Tấn, phân tích đặc trưng tính triết lý trong thơ Quách Tấn để thấy được sáng tạo độc đáo của tác giả.

3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN**3.1. Quan điểm về tính triết lý trong văn học và tính triết lý trong thơ ca**

Khái niệm triết lý gần gũi với khái niệm triết luận. Ở phương Tây, không có sự tách bạch về hai thuật ngữ triết luận và triết lý vì đều được diễn đạt là philosophie, có nguồn gốc từ nguyên là Philosophia, nghĩa là yêu thích sự thông thái. Ở Việt Nam, hai thuật ngữ có sự khác nhau, triết lý thiên về sắc thái suy tưởng, khái quát, triết luận thiên về màu sắc luận giải, luận bàn. Nhìn chung, cả hai thuật ngữ triết lý và triết luận đều diễn đạt sắc thái nghĩa: suy tưởng, luận bàn về những vấn đề mang chiều sâu triết học. Triết lý là hệ thống tư tưởng của con người nghiên cứu về đời sống của con người và vũ trụ. Những triết lý này được đúc kết từ thực tiễn của đời sống và vũ trụ xoay quanh cuộc sống con người. Vì thế, các vấn đề mà triết lý hướng tới khá đa dạng, phong phú. Tuy nhiên, để hình thành triết lý và thuyết phục mọi người tin

¹Khoa Sư Phạm, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Nguyễn Thị Kim Hồng; ĐT: 0344477697; Email: nguyengkimhong504@gmail.com.